

LAPINJÄRVI LAPPTRÄSK

LAPINJÄRVEN KUNNAN KOULUKULJETUSOPAS

Esi- ja perusopetusoppilaiden kuljetuksia koskevat
säännöt ja periaatteet 15.8.2018 alkaen

LAPINJÄRVI LAPPTRÄSK

Sisällysluettelo

KULJETUSTEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET	1
Kuljetukseen oikeuttava matka.....	2
Koulumatkaan käytettävä aika	3
Koulumatkan vaarallisuus.....	3
Koulumatkan rasittavuus.....	4
YHTEISTYÖTAHOJEN TEHTÄVÄT JA OHJEET	4
Kuljettajan tehtävät.....	4
Huoltajan tehtävät.....	5
Oppilaan tehtävät.....	6
Koulun tehtävät.....	7
Koulunjohtajan tehtävät	7
POIKKEUSTILANTEET	9
Onnettomuustilanteet.....	9
Linja-auto tai taksi ei saavukaan pysäkille.....	10
Kovat pakkaset	10

LAPINJÄRVI LAPPTRÄSK

Johdanto

Tämän oppaan tarkoituksena on parantaa esioppilaiden ja peruskoululaisten kuljetusten turvallisuutta sekä antaa sääntöjä ja ohjeita kouluille, koululaiskuljettajille, huoltajille ja oppilaille.

Oppaaseen on kirjattu ne Lapinjärven kunnan sivistyslautakunnan vahvistamat periaatteet, joiden mukaan oppilaille myönnetään kunnan koulukuljetus, kerrotaan kuljetusten järjestämisestä, annetaan ohjeita kuljetusten aikaiseen käyttäytymiseen sekä poikkeavien tilanteiden varalta.

KULJETUSTEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET

Koulukuljetuksista päätetään perusopetuslain ja kunnan sivistyslautakunnan tekemien periaatepäätösten mukaisesti. Pääperiaatteena koulukuljetusten järjestämisessä on turvallisuus, tasapuolisuus, taloudellisuus ja tarkoituksenmukaisuus sekä palvelun laadukkuus.

Kunta järjestää oppilaalle kuljetuksen lähikouluun ja kunnan osoittamaan esiopetuspaikkaan. Mikäli esioppilas on myös päivähoidossa, hän ei kuulu kuljetuksen piiriin. Mikäli oppilas käy koulua muussa kuin kunnan osoittamassa opetuspaikassa, kuljetuksesta vastaa oppilaan huoltaja. Esiopetuksen oppilaan koulukuljetus järjestetään yhdistellen perusopetuksen kuljetuksiin. Kunnan kaikkia kuljetuksia voidaan yhdistellä tarkoituksenmukaisella ja turvallisella tavalla lakien, asetusten ja tässä oppaassa jäljempänä lueteltavien määräysten ja periaatteiden mukaisesti.

Koulukuljetusta ei välttämättä järjestetä koko matkalle, vaan oppilaan tulee varautua siihen, että hän kulkee osan koulumatkastaan itse. Kotoa haetaan vain perustellusta syystä lääkärintodistukseen tai muuhun erittäin painavaan asiantuntijalausuntoon perustuen. Oppilas voi joutua käyttämään useita eri kuljetusmuotoja koulumatkaan käytettävissä oleva aika huomioiden.

Koulukuljetukseen otetaan vain ne oppilaat, jotka ovat koulukuljetuslistalla ja koulukuljetukseen oikeutettuja. Esimerkiksi kavereita syntymäpäiville kuljetusoppilaan kotiin ei oteta kuljetukseen. Iltapäivätoiminta ei kuulu koulukuljetuksen piiriin, eivätkä myöskään hammaslääkäri- ja terapiamatkat.

Näiden periaatteiden mukaisesti koulukuljetuksen piiriin kuuluvan oppilaan ei tarvitse hakea koulukuljetusta vaan kuljetus järjestetään viranomaistyönä. Ne huoltajat, joiden lapsi ei kuulu koulukuljetuksen piiriin ja katsovat, että olisivat oikeutettuja kuljetukseen tai ne huoltajat, jotka eivät ole tyytyväisiä tämän ohjeistuksen mukaan suunniteltuun koulukuljetukseen tai noutopaikkaan, voivat hakea koulukuljetusta tai muutosta siihen kirjallisesti sivistystoimenjohtajalta (yhteystiedot lopussa).

Kuljetukseen oikeuttava matka

Maksuton kuljetus järjestetään esi- ja perusopetuksen oppilaalle, jos koulumatka yhteen suuntaan on yli seuraavien kilometrimäärien:

LAPINJÄRVI LAPPTRÄSK

0-3 lk	3 km tai enemmän
4-9 lk	5 km tai enemmän

Oppilaalla on vain yksi virallinen osoite. Matkat mitataan oppilaan virallisesta osoitteesta (väestörekisteriin merkitty vakituinen asuinpaikka) koulun viralliseen osoitteeseen käyttäen lyhintä reittiä, jota voi kulkea kävellen. Matka mitataan tontin (pihapiirin) rajalta koulun portille.

Kuljetusjärjestelyistä johtuen oppilaalla voi olla odotusaikaa koululla aamulla ennen koulun alkamista ja /tai koulun päättymisen jälkeen.

Koulumatkaan käytettävä aika

Perusopetuslain 32 §:n mukaan oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas lukuvuoden alkaessa on täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia.

Matka-aikaa laskettaessa sovelletaan Suomen Kuntaliiton julkaiseman henkilökuljetusoppaan keskimääräistä kävelyaikaa seuraavasti:

Oppilaan kilometriä kohti käyttämä keskimääräinen kävelyaika:												
Ikä (v)	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Kävelyaika (min)	16	15	14	13	12,5	12	11,8	11,6	11,4	11,2	11	10,8

Kuva: Oppilaan keskimääräinen kävelyaika (Kuntaliitto)

Koulumatkan vaarallisuus

Jos koulumatka tai osa matkasta on vaarallinen, kunta on velvollinen järjestämään kuljetuksen vaaralliseksi katsotulle koulumatkan osuudelle tai korvaamaan huoltajalle koulumatkakustannuksia oppilaan kuljettamisesta.

Koulumatkojen turvallisuuden arviointiperusteena käytetään yleisten teiden osalta KOULULIITU-ohjelmalla tuotettuja teiden vaarallisuuslukuindeksejä. Menetelmä on kehitetty Liikenne- ja viestintäministeriön, tiehallinnon, kuntien ja konsultin yhteistyönä, ja se on yleisesti käytössä. Arvioinnissa tarkastellaan monipuolisesti koulumatkan liikenteellisiä olosuhteita, mutta suurimman painoarvon arvioinnissa saavat teiden liikennemäärät ja nopeusrajoitukset.

Muiden teiden osalta tien turvallisuus ja vaarallisuus arvioidaan tarpeen mukaan yhdessä viranomaisten kanssa. Valaistuksen puuttuminen ei yksistään tee tiestä vaarallista.

Arvioiteja ja suosituksia käytetään tukena päätöstä tehtäessä, mutta ne eivät kuitenkaan velvoita kuntaa kuljetuksen järjestämiseen.

LAPINJÄRVI LAPPTRÄSK

Koulumatkan rasittavuus

Kunta järjestää oppilaalle tai korvaa oppilaan huoltajalle koulumatkakustannuksia, jos koulumatka on oppilaalle liian vaikea tai rasittava. Koulumatka saattaa olla oppilaalle liian vaikea esimerkiksi oppilaan omaan kehitystasoon nähden tai liian raskas, jos oppilaalla on esimerkiksi terveydellisiä esteitä kulkea koulumatka itsenäisesti.

Kuljetuksen järjestäminen koulumatkan vaikeuden tai rasittavuuden perusteella edellyttää aina asiantuntijalausuntoa.

Lausunnon voi antaa esimerkiksi lääkäri, psykologi tai muu erityisasiantuntija. Lausunnosta on ilmentävä kuljetustarpeen syiden ja perusteluiden lisäksi se, millä kulkumuodolla asiantuntija suosittelee kuljetuksen tapahtuvan. Lausunnosta on myös ilmentävä selkeästi, mille ajanjaksolle asiantuntija suosittelee koulukuljetuksen järjestämistä. Koulumatkan rasittavuudesta tekee päätöksen hallintosäännössä määrätty viranhaltija.

YHTEISTYÖKUMPPANEIDEN TEHTÄVÄT JA OHJEET

Jotta kuljetukset sujuisivat mahdollisimman joustavasti ja turvallisesti, on eri yhteistyötahojen oltava tietoisia seuraavista periaatteista ja noudatettava niitä.

Kuljettajan tehtävät

Kuljettaja

- tekee yhteistyötä oppilaiden ja koulun henkilöstön kanssa.
- esittäytyy uuden lukuvuoden alkaessa.
- käyttäytyy kohteliaasti, asianmukaisesti ja esimerkillisesti.
- ajaa liikennesääntöjä noudattaen.
- pitää autossa mukana kuljetettavien nimilistaa ja päivittää siihen mahdollisesti tulevat muutokset.
- ajaa koulukuljetusreitit tilauksen ja sovitun mukaisesti sekä noudattaa yhteisesti sovittua aikataulua.
- ei voi huoltajien pyynnöstä muuttaa sovittua reittiä tai aikataulua eikä myöskään nouto- tai jättöpaikkaa.
- ilmoittaa pysähtymispaikat kuljetettaville.
- pysäyttää auton niin, että kuljetettava voi nousta ja jäädä kydistä turvallisessa paikassa.
- sijoittaa oppilaat autoon turvallisesti.
- noudattaa kuormitusmääräyksiä.
- kuljettaa autossa koulupäivän aikana tarvittavia liikuntavälineitä.
- huolehtii siitä, että oppilas kiinnittää turvavyön.
- opastaa autosta poistuvaa oppilasta.

LAPINJÄRVI LAPPTRÄSK

- huolehtii erityistä huolenpitoa vaativat (erityistä tukea tarvitsevat lapset) oppilaat vastaanottavalle henkilölle saakka.
- varmistaa kyytiinotto-, jättö- ja kääntöpaikan turvallisuuden.
- antaa puhelinnumerosa huoltajille.
- kuittaa huoltajan lähettämän peruutustekstiviestin tekstiviestillä merkiksi siitä, että on saanut peruutusviestin ja että huomioi matkamuutokset.
- ottaa yhteyttä ongelmatilanteissa huoltajaan ja koululle.
- kuuntelee ja ottaa tarvittaessa huomioon oppilaiden antaman palautteen.

Huoltajan tehtävät

Huoltaja huolehtii, että oppilas

- on ajoissa kuljetuspaikalla, koulukuljetusauto ei odota
- on pukeutunut sään mukaisesti
- käyttää pimeällä heijastinta ja polkupyörässä valoa
- käyttää pyöräilykypärää pyöräilleessään kuljetusreitien varteen
- Huoltaja opastaa lastaan asianmukaiseen käyttäytymiseen ja turvallisuuteen koulumatkojen aikana.
- Huoltaja kertoo tarvittaessa niin halutessaan kuljettajalle lapsen sairauksista ja mahdollisesta lääkityksestä (esim. epilepsia, diabetes).
- Kuljettaja on vaitiolovelvollinen oppilaan terveydentilaan liittyvistä asioista.
- Huoltaja huolehtii siitä, että oppilas ottaa kyytiin vain sellaisia urheiluvälineitä tai muita ylimääräisiä tavaroita, joita tarvitaan lukujärjestyksen mukaisesti esim. liikuntatunneilla tai joiden tuomisesta on erikseen sovittu koulun kanssa. Huoltaja huolehtii siitä, että urheiluvälineet ja muut ylimääräiset tavarat on pakattu asianmukaisesti (esim. luistimissa täytyy olla suojukset sekä sukset ja sauvat kiinnitettynä toisiinsa).
- Jos oppilas ei tarvitse koulukuljetusta, huoltaja ilmoittaa poissaolosta suoraan liikennöitsijälle. Huoltajan tulee muistaa peruuttaa sekä aamu- että iltapäivän kuljetus.
- Huoltaja ei voi itse tilata koulukuljetusta eikä tehdä muutoksia kuljetusreittiin.

Oppilaan tehtävät

Oppilas

- on ajoissa sovitulla odotuspaikalla, jotta kaikki kuljetettavat ehtivät oikeaan aikaan kouluun. Koulukuljetus ei odota myöhässä olevaa oppilasta.
- käyttää pimeään aikaan heijastinta ja polkupyörässä valoa.
- odottaa autoa rauhallisesti eikä aiheuta vaaraa itselleen eikä muille.
- tietää ja tiedostaa, ettei odotuspaikka ole leikkipaikka.
- nostaa kättä reilusti sen merkiksi, että auto pysähtyy ottamaan oppilasta kyytiin pysäkillä.
- huolehtii siitä, ettei ole likainen ja luminen, kun nousee koulukuljetukseen.
- nousee autoon reippaasti ryntäilemättä, istuu penkille ja kiinnittää turvavyön sekä pitää ajomatkan aikana turvavyön kiinnitettynä.
- käyttäytyy automatkalla asiallisesti ja ottaa muut kuljetettavat huomioon, noudattaa hyviä tapoja ja kuljettajan ohjeita.

LAPINJÄRVI LAPPTRÄSK

- kertoo matkan aikana tulevista ongelmista heti kuljettajalle.
- poistuu autosta viivyttämättä
- odottaa, kunnes kuljetusauto jatkaa matkaansa, jos oppilas joutuu ylittämään tien.
- ymmärtää koulukuljetuksen säännöt ja sitoutuu noudattamaan niitä.
- jos oppilas käyttää kännykkää matkan aikana, sen tulee olla äänettömällä niin, ettei kännykän käyttö häiritse muita kydyissä olijoita.

Koulun tehtävät

Koulu huolehtii, että oppilaat saavat tiedot kouluajoista, kuljetusjärjestelyistä sekä kuljettajista. Koulu aika tarkoittaa sovittua kouluun tulo- ja koulusta lähtöaika. Koulu voi antaa tätä opasta täydentäviä lisäohjeita kuljetusoppilaiden huoltajille ennen uuden lukuvuoden alkua tai sen aikana. Vuosittain kouluissa käsitellään koulukohtaiset koulukuljetusten säännöt, jotka voivat täydentää sivistyslautakunnan hyväksymiä koulukuljetusperiaatteita.

Koulu järjestää kuljetusoppilaiden valvonnan kuljetusten odotusaikana. Koulun henkilöstö valvoo kuljetusten toimivuutta.

Koulu antaa autoilijoiden puhelinnumeron huoltajille mahdollisten sairastumisten tai muiden poissaolojen varalta. Tiedotusta kodin ja koulun välillä hoidetaan pääasiassa Wilmassa.

Koulunjohtajan tehtävät

Koulunjohtaja valmistelee päätökset esi- ja perusopetusoppilaiden oikeudesta koulukuljetukseen, kuljetustavasta, nouto- ja jättöpaikoista ja merkitsee tiedot Primus-oppilashallinto-ohjelmaan. Johtajaopettaja laatii kuljetusoppilaiden luettelot. Reitit käydään liikennöitsijöiden kanssa yhdessä läpi. Koulukuljetuksessa on keskitetty suunnittelu. Samalla alueella/saman reitin varrella asuvat ja saman suunnan kouluihin menevät oppilaat kootaan samaan taksiin/bussiin. Taksi ei palaa päätepisteen koululta takaisin asemapaikalleen vaan jatkaa välittömästi keräilyyn uudelta reitiltä. Suunnittelussa otetaan huomioon aikataulu, kohde, kuormitusmääräykset, jatkokuljetukset ja oppilaiden sallittu koulumatkaan käytetty aika. Reittien toimivuus katsotaan yhdessä koulun ja koulukuljettajan kanssa. Kuljetukset suunnitellaan siten, että koulumatkaan menevä aika ei ylitä laissa säädettyä koulumatkaan määrättyä enimmäisaikaa.

POIKKEUSTILANTEET

Onnettomuustilanteet

Lapinjärven kunta on vakuuttanut kaikki esi- ja peruskoulun oppilaat koulussa tai koulumatkalla tapahtuvan tapaturman varalta. Vakuutus koskee varsinaista koulu-aikaa ja -matkaa sekä koulun järjestämiä opinto- ja muita koulun työsuunnitelmaan kuuluvia retkiä. Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut. Esinevahinkoja ei korvata.

LAPINJÄRVI LAPPTRÄSK

Mikäli sattuu liikenneonnettomuus, jossa tapahtuu henkilövahinkoja, vastaa poliisi tilanteen hallinnasta ja tiedottamisesta. Jos sattuu vakavuusasteeltaan lievempi onnettomuus, tulee kuljettajan ilmoittaa siitä koululle ja johtajaopettajalle. Koulu on velvollinen ilmoittamaan oppilaiden huoltajille tapahtuneesta.

Linja-auto tai taksi ei saavukaan pysäkillä

Ajokelin ollessa erityisen huono tai muista erityisistä syistä voi käydä niin, ettei linja-auto tai taksi pääse kulkemaan aikataulun mukaisesti. Oppilaan on syytä odottaa noutopaikassa kohtuulliseksi katsottavan ajan. Jos autoa ei odotuksen jälkeen tule, oppilas menee takaisin kotiin. Oppilaan on myös hyvä ilmoittaa koululle, ettei autoa tullut.

Liikennöitsijä järjestää korvaavan kuljetuksen, jos linja-auto tai taksi ei pääse hakemaan oppilaita esim. auton rikkoutumisen vuoksi. On huomioitava, että korvaava auto voi tulla viipeellä.

Kovat pakkaset

Kovien pakkasten vuoksi ei järjestetä erillisiä kuljetuksia. Kuljetusoppilaat kuljetetaan tavanomaiseen tapaan.

Vahinko- ja ilkivaltatapaukset

Kuljetuksen aikana oppilaiden tulee käyttäytyä asiallisesti. Jos kuljetettava tekee ilkivaltaa autolle, liikennöitsijä ja oppilaan huoltaja sopivat vahinkojen korvaamisesta keskenään. Kunta ei korvaa oppilaiden autoille aiheuttamia vahinkoja.

Yksityistien kunto

Yksityistien hoitokunta tai toimitsijamies huolehtii ja vastaa siitä, että tie on liikennetarvetta vastaavassa kunnossa. Mikäli tiellä ei pystytä ajamaan koulukyytejä, taksiautoilija/liikennöitsijä ilmoittaa asiasta suoraan huoltajille, tiehoitokunnan puheenjohtajalle tai toimitsijamiehelle sekä teknisen toimen johtajalle. Korvaavia kyytejä ei järjestetä.

Kuljetuksen laatuun liittyvät kysymykset

Mahdollinen laatuvirheitä koskeva palaute osoitetaan johtajaopettajalle. Kaikki valitukset kirjataan ylös, selvitetään liikennöitsijän kanssa.

LIKENNETURVALLISUUS

Lapinjärven kunta tekee jatkuvaa työtä koulumatkojen turvallisuuden puolesta. Kunnan liikenneturvallisuustyöryhmä kehittää liikenneturvallisuutta. Koulu käsittelee liikenneturvallisuutta vuosittain opetussuunnitelman mukaan. Huoltajien tulee huolehtia omalta osaltaan siitä, että koulunsa aloittaville ja vanhemmillekin oppilaille opetetaan ja kerrataan vuosittain turvallisimmat koulumatkareitti ja liikenteessä kulkeminen. Pimeänä vuodenaikana heijastimen käyttö sekä valon käyttäminen polkupyörässä on ehdottoman tärkeää.

LAPINJÄRVI LAPPTRÄSK

ALKOLUKKO

(Alkolukkolaki 25.8.2016/730 § 10-11)

Alkolukolla varustetun ajoneuvon käyttö koulu- ja päivähoitokuljetuksissa

Kun kuljetuksen järjestää kunta, koulu tai laitos tilausliikenteenä ja kuljetukseen saadaan kunnan tai valtion tukea, alkolukolla varustettua ajoneuvoa on käytettävä:

- 1) esiopetukseen ja perusopetukseen osallistuvien oppilaiden kuljetuksissa ja
- 2) päivähoitokuljetuksissa.

Kuljetuksista vastaava liikenteenharjoittaja on vastuussa alkolukon asennuksesta ja alkolukon pitämisestä toimintakuntoisena.

Muun kuin alkolukolla varustetun ajoneuvon käyttö koulu- ja päivähoitokuljetuksissa

Ajoneuvon rikkoutumisesta tai muusta vastaavasta syystä kuljetuksesta vastaava liikenteenharjoittaja voi tilapäisesti, enintään viiden arkipäivän ajan, käyttää muuta kuin alkolukolla varustettua ajoneuvoa 10 §:ssä tarkoitettussa kuljetuksissa. Muun kuin alkolukolla varustetun ajoneuvon käytöstä on liikenteenharjoittajan viipymättä ilmoitettava kuljetuksen tilaajalle. Edellytyksenä on, ettei alkolukolla varustettua ja kuljetukseen sopivaa ajoneuvoa ole käytettävissä.

Rikosrekisteriote

Jokaisen kuljettajan, joka on osallistuu oppilaskuljetusten Järjestämiseen, tulee esittää hyväksyttävä todistus rikosrekisteristä.

LAPINJÄRVI LAPPTRÄSK

YHTEYSTIETOJA

Lapinjärven kunnan sivistyspalvelujen toimiala, Lapinjärventie 20 A, 07800 Lapinjärvi

Sivistystoimen toimialajohtaja Pia Aaltonen, puh. 050 543 9522

pia.aaltonen@lapinjarvi.fi

Toimistosihtööri, puh. 044 751 3191

Kirkonkylän koulu, Koulutie 16, 07800 Lapinjärvi

koulunjohtaja Piia Siltala, puh. 044 581 8076

piia.siltala@lapinjarvi.fi

Hilda Käkikosken koulu, Koulutie 3, 07820 Lapinjärvi

koulunjohtaja Piia Siltala, puh. 044 581 8076

piia.siltala@lapinjarvi.fi

Kapellby skola, Lapträskvägen 45 16, 07800 Lapträsk

vt. koulunjohtaja Ann-Mari Koivula, tel. 044 720 8696 (1.8.2018-31.1.2019)

ann-mari.koivula@lapinjarvi.fi

koulunjohtaja Jenni Lindström, tel. 044 720 8671 (1.2.2019-)

jenni.lindstrom@lapinjarvi.fi